

Tadqiqot.uz

ЎЗБЕКИСТОНДА ИЛМИЙ-АМАЛИЙ ТАДҚИҚОТЛАР МАВЗУСИДАГИ КОНФЕРЕНЦИЯ МАТЕРИАЛЛАРИ

2020

- » Ҳуқуқий тадқиқотлар
- » Фалсафа ва ҳаёт соҳасидаги қарашлар
- » Тарих саҳифаларидаги изланишлар
- » Социология ва политологиянинг жамиятимизда тутган ўрни
- » Иқтисодиётда инновацияларнинг тутган ўрни
- » Филология фанларини ривожлантириш йўлидаги тадқиқотлар
- » Педагогика ва психология соҳаларидаги инновациялар
- » Маданият ва санъат соҳаларини ривожланиши
- » Архитектура ва дизайн йўналиши ривожланиши
- » Техника ва технология соҳасидаги инновациялар
- » Физика-математика фанлари ютуқлари
- » Биомедицина ва амалиёт соҳасидаги илмий изланишлар
- » Кимё фанлари ютуқлари
- » Биология ва экология соҳасидаги инновациялар
- » Агропроцессинг ривожланиш йўналишлари
- » Геология-минерология соҳасидаги инновациялар

№13
29 февраль

conferences.uz

**"ЎЗБЕКИСТОНДА ИЛМИЙ-АМАЛИЙ ТАДҚИҚОТ,
МАВЗУСИДАГИ РЕСПУБЛИКА 13-ҚЎП ТАРМОҚЛИ
ИЛМИЙ МАСОФАВИЙ ОНЛАЙН КОНФЕРЕНЦИЯ
МАТЕРИАЛЛАРИ
4-ҚИСМ**

**МАТЕРИАЛЫ РЕСПУБЛИКАНСКОЙ
13-МЕЖДИСЦИПЛИНАРНОЙ ДИСТАНЦИОННОЙ ОНЛАЙН
КОНФЕРЕНЦИИ НА ТЕМУ "НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКИЕ
ИССЛЕДОВАНИЯ В УЗБЕКИСТАНЕ"
ЧАСТЬ-4**

**MATERIALS OF THE REPUBLICAN 13-MULTIDISCIPLINARY
ONLINE DISTANCE CONFERENCE ON "SCIENTIFIC AND
PRACTICAL RESEARCH IN UZBEKISTAN"
PART-4**

ТОШКЕНТ-2020

24. Teshayeva Dilsora,	BOSHLANG'ICH TA'LIMDA ZAMONAVIY YONDOSHUVLAR.....
25. Toshboyeva Saodat Shuhratovna, Xudoyberdiyeva Mohichehra Baxtiyor qizi	BIOLOGIYA FANINI O'QITISHDA AXBOROT TEXNOLOGIYALARIDAN FOYDALANISH AHAMIYATI.....
26. Tosheva Ziyoda Farmonovna	BOSHLANG'ICH SINFLARDA O'QUVCHILAR QOBILIYATLARINI OSHIRISHDA APPLI USULINING ROLI.....
27. Топпулатов Д.А.	ЯРМАРКА ВА КХРГАЗМАГА ИШЛАТИЛАДИГАН ТИЖОРАТ ЛЕКСИК ИНФОРМАЦИОН ТЕХНОЛОГИЯЛАР ОРҚАЛИ ЎҚИТИШ.....
28. To'rayeva Norjon Sa'dullayevna	VERSCHIDENE BEGRIFFE UND KREATIVE TAETIGKEITEN IM DEUTSCHEN UNTER.....
29. Turayeva Shohida Yarashovna,	O'QUVCHILAR YOZMA SAVODXONLIGINI OSHIRISHDA YOZMA ISHLARNING AHAM.....
30. Turaev Jurabek Uktamovich,	CHOOSING NEW TECHNIQUES OF TEACHING ENGLISH TO ESP LEARNERS.....
31. Turdiyeva Nasiba,	BOSHLANG'ICH SINFDI TILNING LEKSIK-GRAMMATIK JIHATLARINI O' RATISH....
32. Tursunova Nazira Karimto'rovna,	TA'LIMDA INNOVATSION TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISHNING AFZALLIK.....
33. Ubaydullayeva Umida Abdushukur qizi	PEDAGOGIK KONSTRUKTIVIZM - O'QUVCHILARNI MUSTAQIL FIKRLASHGA O'.....
34. Urazbaev Khikmatullo	THE NEED FOR INTRODUCING THE EUROPEAN LANGUAGE TO TEACHER EDU.....
35. Усманова Дилноза,	ПРИМЕНЕНИЕ ИННОВАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В НАЧАЛЬНОЙ ШКОЛЕ.....
36. Vosieva Xurshida Safarovna, Nasirova Shaira Narmuradovna	FIZIKADA KOMPYUTERLI O'QITISH USULINI AFZALLIKLARI.....
37. Xalimova Sevara,	BOSHLANG'ICH SINFDI SAVODLI YOZUV KO'NIKMASINI HOSIL QILISH USULLAR.....
38. Xaydarova Iqbolxon Abdubosirovna,	BOSHLANG'ICH SINFLAR DARSLARIDA INNOVATSION TA'LIM TEXNOLOGIYAL.....
39. Xoldorov Xusanboy Ismoilovich	SINFDAN TASHQARI MASHG'ULOTLARDA ONA TILI O'QITISHNING INTI.....
40. Xo'jamqulova Marxabo,	ALISHER NAVOIY - QOMUSIY MUTAFAKKIR.....
41. N.A. Xudoyberdiyeva	BOSHLANG'ICH TA'LIM SIFAT VA SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA ZAM.....
42. Xudoyberganova Shahlo Maxmudovna	THE ADVANTAGES OF USING MULTIMEDIA DURING THE ENGLISH FOREIGN LA.....
43. Xushvaqova Gulchehra Sayfullayevna,	BOSHLANG'ICH TA'LIMDA INNOVATSION TA'LIM TEXNOLOGIYALARIDAN FOYD.....
44. Yadgarova Saodat,	BOSHLANG'ICH SINFLAR O'QUVCHILARNI INTELLEKTUAL RIVOJLANTIRISH.....
45. Yakubova Nafisa Odiljanovna, Ochilova Mohidil Tangriberdi qizi	OLIY TA'LIM O'QUV YURTLARIDA CHIZMACHILIK FANINI O'QITISHDA MASOFAL.....
46. O'roqova Dilfuza, Dilmurodov Murodjon Tursun o'g'li	MUHANDISLIK GRAFIKASI FANI MAQSADI VA VAZIFALARI.....
47. Yaqubova Sharqiya Ataboyevna	TABIIY GEOGRAFIYA BOSHLANG'ICH KURSIDA AXBOROT KOMMUNI.....

OLIIY TA'LIM O'QUV YURTLARIDA CHIZMACHILIK FANINI O'QITISHDA MASOFALI TA'LIM TEHNOLOGIYALARINI JORIY ETISH.

Yakubova Nafisa Odiljanovna
Guliston davlat universiteti o'qituvchisi.
+998975692991.
Ochilova Mohidil Tangriberdi qizi
+998994795940.

Annotatsiya: Xususan animasiyadan foydalanib, chizma elementlarini xarakatga keltirib, mitti o'quv multfilmlarini yaratish mumkin. Bunday yondashish o'z navbatida o'quvchilarning fazoviy tasavvurini kengaytiradi va bilimni chuqurlashtiradi, chunki bu jarayonda talaba mavzu mazmunining ichiga chuqur kirib boradi.

Kalit so'zi: chizma, qobiliyat, tasavvur qilish, fazoviy tasavvurlarini shakillantrish, idrok, modellashtrish, fa'oliyat.

O'zbekistonimizni boyitish va gullab yashnashini t' minlash uchun hozirgi zamon texnikasidan unumli foydalanish hamda mutahassilarni har tomonlama ilimli qilish "shu kunning asosiy vazifalaridan biri" -deb bilamiz.

Prezidentimiz bu yo'lda katta ishlarni yo'lga qo'yib, yoshlarimizni zamon talabiga javob beradigan qilib tarbiyalashimizni biz o'qituvchilar oldiga vazifa qilib qo'ydilar.

YUNESKO qabul qilgan ta'rif bo'yicha axborot texnologiyasi (AT)- bu axborotlarga ishlov berish va ularni saqlash metodlari bilan band odamlarning mehnatini samarali tashkil qilish usullarini o'rganadigan o'zaro bog'liq ilmiy, texnologik va injenerlik fanlarining kompleksidir. Hozirgi zamon axborot texnologiyasining asosiy va hussusiy belgilari: berilgan algoritmlar bo'yicha axborotlarga kompyuterlik ishlov berish; mashina tashuvchilarda katta hajimdagi axborotlarni saqlash; axborotlarni cheklangan vaqt oralig'ida katta masofaga uzatish.

Axborot texnologiyasi deyilganda ko'proq kompyuter texnologiyasini tushinmoqda. Xususan AT saqlash, qayta tuzish, muhofaza qilish, ishlov berish, axborotlarni uzatish va qabul qilishda kompyuterlardan foydalanish va ta' minlash dasturi bilan ish ko'radi.

Biz endi bu tushunchalarni chizmachilik fanlarini o'qitish jarayoniga ko'chirib, u o'qitishni kompyuterlik texnologiya asosida tashkil qilish demakdir. Bu o'z navbatida foydalanishdagi mavjud o'qitish texnologiyalarini modernizatsiyalashni taqozo qiladi.

Chizmachilik darslarida kompyuter ikki xil funksiyani bajaradi. Birinchisi chizma asboblari vazifasini bajarsa ikkinchisi ba'zi geometrik yasashlar shunigdek geometrik shakillar orasidagi munosabatlarni dasturlab kiritganligi sababli ularni avtomatik ravishda ishlab tayyor echimini ekranga chiqarib beradi. Agar biz faqat birinchi vazifasidan foydalansak nihoyatda qimmatbaho chizmachilik asboblardan foydalangan bo'lamiz. Agar ikkinchi funksiyasidan bizga qanday berilgan bo'lsa shunday, ya'ni tayyor dasturdan foydalansak, tafakkurni chetlab o'tamiz. Ammo kompyuter texnologiyasining samaradorligi uning bajaradigan ikkinchi funksiyasidir.

Agar biz kompyuterdagi bizga taklif qilinayotgan tayyor chizma dasturlaridan unga ijodiy yondashmay foydalansak, o'qitishning kompyuterlik texnologiyasidadiaktik prinsiplarining qator bandlari: ilmiylik, muammoliy o'qitish, onglik, ta'limning mustahkamligi va davriyligi, o'qitishning ta'lim rivojlantruvchi va tarbiyaviy funksiyalarining birligi prinsiplaridan mahrum bo'lamiz.

Shuni yodda tutishimiz lozimki kompyuterdagi chizma dasturlari loyhalash institutlari uchun ularning chizma bajarishday mashaqqatli ishlarni engillatishkompyuterkompyuter maqsadida ishlab chiqilgan.

Biz o'qitishda foydalanayotgan har qanday darslik ularga qo'yilgan cheklovchi talablar asosida ilmiy faktlarni ixcham qilib, o'quv qo'llanmalari esa darslikka nisbatan bu materyallarni kengroq qilib bayon qiladi. Shuning uchun ham bu fanlarni o'qitishda har bir mavzuning o'qitish metodikasini ishlab chiqamiz va unga asosan talabalarga tushunarli qilib etkazamiz. Bunday ishlarni o'quv adabiyotlari uchun biz hamma vaqt bajarib kelganmiz. Shu nuqtai nazardan qaraganda chizma dasturlari xarakteri jihatdan oddiy darslik yoki o'quv qo'llanmalaridan farqi unchalik katta emas deyish mumkin.

Bizning vazifamiz uning o'qitish metodikasini ishlab chiqishdan iborat. Shu jihatdan kompyuter texnologiyasining ustunlik tomoni shundan iboratki, uning o'qitish metodikasini ishlab chiqishda katta imkoniyatlar mavjuddir.

Ma'lumki, chizma geometriya va chizmachilikda pozitsion va metrik munosabatlarni aniqlash jarayonlari

Tadqiqot.uz

SERTIFIKAT

Yakubova Nafisa

“O‘zbekistonda ilmiy-amaliy tadqiqotlar” mavzusidagi
Respublika 13-ko‘p tarmoqli ilmiy konferensiyasida
qatnashgani “FAOL ISHTIROKI” uchun taqdirlandi.

DOI: http://doi.org/10.26739/online_13

D.ATADJANOVA
Direktor

Crossref

ORCID

Connecting Research
and Researchers

2020

21 FEBRAL
TOSHKENT